

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 12P/61/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2218203802
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Bíróová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2018:2218203802.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda sudkyňou JUDr. Evou Bíróovou v rodinnoprávnej veci starostlivosti súdu o maloletého C. K. J., R.. XX.XX.XXXX, t. č. v starostlivosti Detského domova v Dunajskej Strede, dieťa v konaní zastúpené procesným opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Dunajskej Strede, odbor sociálnych vecí a rodiny, dieťa rodičov: matka - neb. J. J., U.. XX.XX.XXXX, a otec - W. Š., R.. XX.XX.XXXX, T. D. U. J. XX, o návrhu orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately: Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, odbor sociálnych vecí a rodiny, Dunajská Streda, Ádorská 41, na zmenu ústavného zariadenia takto

rozhodol:

Ústavná starostlivosť o maloletého C. K. J., R.. XX.XX.XXXX, nariadená rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 9P/30/2010-25 zo dňa 12.08.2010 sa bude vykonávať v Detskom domove so sídlom v Dunajskej Strede, Nezábudková 474/3.

Týmto sa mení rozsudok tunajšieho súdu č. k. 5P/63/2017-52 zo dňa 01.12.2017 o určení zariadenia na výkon nariadenej ústavnej starostlivosti.

Súd n a r i a d' u j e nad výchovou mal. C. K. dohľad po dobu 6 mesiacov, ktorý bude vykonávať orgán sociálnoprávnej ochrany detí. Dohľadajúci orgán je povinný podať súdu o dohľade správu každé dva mesiace.

o d ô v o d n e n i e :

(1) Návrhom z 23.08.2018 sa navrhovateľ domáhal premiestnenia maloletého dieťaťa z reedukačného centra do detského domova. Návrh odôvodnil tým, že zo správy reedukačného centra vyplýva, že maloletý sa v správaní oproti minulému roku polepšil, neboli s ním závažnejšie problémy a v súčasnosti patrí k všeobecne obľúbeným medzi chlapcami aj dievčatami. Je bystrý a chápvavý, pri vhodne zvolených výchovných postupoch je veľmi tvárny a usmerniteľný. Nastala uňho pozitívna zmena, záleží mu na prijatí zo strany detí aj dospelých. Maloletý by mal mať možnosť dokázať, že sa vie bez vážnejších problémov začleniť do života aj v benevolentnejších podmienkach detského domova. Maloletý bol pôvodne zverený do náhradnej starostlivosti starej matke, ktorá vážne ochorela a nebola schopná ďalej zabezpečovať starostlivosť oňho, preto bol zverený do ďalšej náhradnej osobnej starostlivosti, starostlivosť o maloletého však bola hrubo zanedbávaná. Následne bol maloletý na dobrovoľnom liečebno-výchovnom pobyte v sanatóriu a v januári 2010 bol umiestnený do krízového strediska v Trnave, odkiaľ bol premiestnený v októbri 2010 do detského domova v Seredi a z dôvodu výchovných problémov bol v septembri 2015 premiestnený do reedukačného centra. Maloletý strávil dosť dlhý čas v režimovom zariadení, čo je na psychiku dospelávajúceho dieťaťa veľmi zaťažujúce a keďže z komplexného hodnotenia reedukačného centra vyplýva, že u maloletého nastala pozitívna zmena v jeho správaní, je nápomocný a plní si svoje úlohy riadne a včas, navrhuje umiestnenie dieťaťa do detského domova.

(2) Otcovi bol návrh riadne doručený, napriek výzve súdu sa k nemu nevyjadril, na pojednávanie sa napriek riadnemu doručeniu predvolania nedostavil, svoju neprítomnosť neospravedlnil.

(3) Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom maloletého, oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi, predchádzajúcou súdnou úpravou a zistil nasledovný skutočný stav veci:

(4) Rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 9P/30/2010-25 zo dňa 12.08.2010 bola nad maloletým nariadená ústavná starostlivosť, maloletý bol umiestnený do detského domova v Seredi. Rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 5P/63/2017-52 zo dňa 01.12.2018 došlo k zmene zariadenia na výkon ústavnej starostlivosti, maloletý bol umiestnený do reedukačného centra pre problémové správanie. Zároveň boli rodičia maloletého zaviazaní k plateniu výživného.

(5) Podľa správy navrhovateľa zo dňa 07.05.2018 bol maloletý pôvodne zverený pre zanedbávanie starostlivosti zo strany rodičov do náhradnej osobnej starostlivosti starej matke, následne ďalšej príbuznej, ktorá však starostlivosť hrubo zanedbávala. Od roku 2010 je maloletý v ústavnej starostlivosti, z dôvodu výchovných problémov bol premiestnený do reedukačného centra (v septembri 2015). Navrhovateľ s poukazom na problémové správanie maloletého trval na zotrvaní maloletého v predmetnom (režimovom) zariadení.

(6) Reedukačné centrum v Čerenčanoch vystavilo dňa 09.05.2018 komplexné hodnotenie, podľa ktorého sa správanie maloletého výrazne zmenilo k lepšiemu, v škole prospieva, pripravuje sa na vyučovanie, je nadaný v športe, obľubuje futbal. S vychovávateľmi spolupracuje, je obľúbený v kolektíve. Zariadenie odporučilo jeho premiestnenie do ústavu s menej prísnyim režimom a bližšie k miestu jeho trvalého pobytu. Prejavuje záujem na pokračovaní v štúdiu na strednej škole.

(7) Uznesením č. k. 12P/61/2018-16 zo dňa 30.08.2018 súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým bol maloletý premiestnený z reedukačného centra do Detského domova v Dunajskej Strede. Detský domov dňa 15.10.2018 podal súdu správu, podľa ktorej maloletý adaptáciu do nového prostredia (bol zaradený do samostatne usporiadanej skupiny) zvláda, je prispôsobivý, dospelých rešpektuje, správa sa slušne.

(8) Procesný opatrovník na pojednávaní nariadenom dňa 12.11.2018 trval na návrhu, k tomu však navrhol nariadenie výchovného opatrenia vo forme dohľadu. Uviedol, že v prípade maloletého došlo k incidentu, ktorý síce oľutoval, je potrebné však intenzívnejšie odsledovať jeho správanie. Zástupkyňa detského domova vysvetlila, že maloletý začal školský rok výborne, dalo by sa ho nazvať ukážkovým dieťaťom. Vzhľadom na jeho skúsenosti v reedukačnom centre o nich rozpráva aj iným chovancom a vedie ich k tomu, aby sa snažili svojim správaním zostať v detskom domove. Na druhej strane však vyskúšal, pokiaľ siahajú jeho mantinely - v zariadení došlo ku krádeži (10 eur z pokladničky), k čomu sa maloletý priznal, sám si však uvedomil svoje nevhodné správanie, určil si sankcie a sľúbil, že sa to nestane. Stalo sa tiež, že sa vrátil neskoro z vychádzky, čo takisto odkomunikovali. Maloletý si uvedomuje výhody neuzatvoreného režimu a vie, že sa nechce vrátiť do predchádzajúceho zariadenia. Zástupkyňa má za to, že si maloletý zaslúži ešte jednu šancu. S nariadením výchovného opatrenia súhlasila.

(9) Maloletý vypovedal, že v detskom domove je spokojný a má záujem v ňom ostať, chodí do školy, ukončuje ročník v odbore murár, viac ho však zaujíma odbor kuchár a chcel by v tom pokračovať. Hrá aktívne futbal. Nechce sa vrátiť do predchádzajúceho zariadenia, v tomto smere vplýva na ostatných chovancov. Uvádzaný incident bol v jeho prípade prvý aj posledný a rovnako nemieni chodiť neskoro z vychádzky.

(10) Náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov. (§ 54 ods. 1, 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine)

(11) Súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené. (§ 55 ods. 1 zák. o rodine)

(12) Nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené. (§ 37 ods. 1, 2 písm. b/ zák. o rodine)

(13) V danom prípade súd vzhľadom aj na odporúčanie ústavov, v ktorých bol/je maloletý umiestnený dospel k záveru, že je v záujme maloletého, aby pokračovala ústavná starostlivosť v menej režimovom zariadení, aby mal viac priestoru na vlastné prejavy, učil sa samostatnosti a zodpovednosti za svoje správanie. Z toho dôvod návrhu na zmenu zariadenia vyhovel.

(14) Súdny ukladajú dohľad nad výchovou maloletého v prípadoch závažnejšieho narušenia alebo ohrozenia výchovy maloletého, ak si záujem na riadnej výchove dieťaťa vyžaduje jej dlhodobjšie sledovanie. Dôvody na toto výchovné opatrenie spočívajú tak v správaní maloletého, alebo v narušovaní, prípadne nedostatočnom výchovnom pôsobení zo strany iných osôb, avšak za predpokladu, že nápravu možno dosiahnuť vhodným usmernením v doterajšom výchovnom prostredí (R 21/1990). Dohľad je dlhodobjším výchovným opatrením, nemá jednorazový charakter, dohľad vykonáva vždy ten orgán, ktorý ho uložil. Súd ho vykonáva za súčinnosti najmä orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené. V praxi sa tento dohľad vykonáva formou pravidelných dožiadaní na uvedené subjekty, aby súdu predložili správy a stanoviská k správaniu maloletého. Časové intervaly, v ktorých súd tieto dožiadania vykonáva, by nemali byť dlhšie ako šesť mesiacov; súd však musí zhodnotiť konkrétne okolnosti prípadu a môže dožiadania v závažnejších prípadoch vykonávať aj častejšie.

(15) Vzhľadom na to, že sa v nedávnom období v správaní maloletého prejavili prípady naznačujúce ohrozenie jeho výchovy, súd posúdil návrh procesného opatrovníka za dôvodný a nariadil výchovné opatrenie formou dohľadu, ktorý bude vykonávaný v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí.

(16) Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, rozhoduje súd len na návrh.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP) do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Krajský súd v Trnave cestou tunajšieho súdu (§ 362 CSP). V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) - § 363 CSP.

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 ods. 1 CSP) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP). Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 CMP)